Onderbouwing agendering brief A2: beantwoording vragen ex artikel 41 RvO inzake plan Grensoverschrijdende Banenplannen d.d. 19 april 2017
Ter behandeling in commissie FCBE 28 juni 2017

D66 is groot voorstander van internationale en interregionale samenwerking. Bij de beantwoording van onze schriftelijke vragen van 14 februari j.l. bleek, dat voorliggende plannen niet de effecten hebben gesorteerd waarop gehoopt is. Daarnaast is gebleken dat Nederlandse regelgeving over de grens als belemmerend wordt ervaren. De vele problemen die zijn geïdentificeerd in de beantwoording van onze schriftelijke vragen en de financiële verantwoordelijkheden die komen kijken bij dit plan zijn voor D66 aanleiding om de beantwoording te agenderen.

Sprake is van veel verschillende banenplannen; de eerste aanspreekpunten als gemeentes, UWV en sociale partners worden goed in staat geacht door te leiden naar de meest passende plannen. De provincie zet volgens GS in op verbinden van de 'veelheid aan (autonome) banenplannen' om versnippering te voorkomen. Wat volgens D66 lijkt te missen hierin is een nauwe samenwerking met Duitsland op dit vlak. Duitsers in de grensregio lijken geen banenplannen te kennen, laat staan de onze. Om een grensoverschrijdende arbeidsmarkt blijvend te stimuleren is het zaak om samen (dus juist ook aan beide zijden van de grens) ook bestuurlijk en met grote regelmaat te blijven werken aan grensoverschrijdend opleiden en werken.

Vraag voor de fracties:

Bent u het met ons eens, dat het zaak is, dat ten dienste van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt ook een stevige(r) bestuurlijke inzet vanuit de provincie gewenst is in de grensregio en eventueel Niedersachsen?

Vragen voor het college:

- Het sectorplan van de minister van SZW heeft geen banen voor Drenten opgeleverd, maar de inzet van Drenthe heeft volgens GS o.m. bijgedragen aan het op de politieke agenda krijgen van 'grensoverschrijdende arbeidsmarkt'. Staat de grensoverschrijdende arbeidsmarkt ook op de politieke agenda aan de Duitse kant in bv Emsland of -breder- Niedersachsen? Zo ja, waar blijkt dat uit?

- Nu het sectorplan niet uitvoerbaar is geacht (zoals verwoord in bijlage 3) en het budget niet wordt benut: welke mogelijkheden ziet GS dat de gereserveerde bedragen (rijk en/of provincie) alsnog worden ingezet voor de Drentse arbeidsmarkt via lokale initiatieven?

- In de beantwoording geeft u aan, dat het koepelproject Arbeidsmarkt Noord (leadpartner EDR) successen kent (onder meer 'Sorgen für, sorgen daß'). Is volgens GS dit vooral te verklaren uit het samenwerkingskarakter (met grensoverschrijdende partners uit ondernemen en werken), dat zich op kansen in plaats van knelpunten lijkt te richten? Zo nee, wat is dan de belangrijkste reden?

- Welke mogelijkheden -en op welke termijn- ziet GS voor een stevige bestuurlijke inzet ten dienste van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt in de grensregio en eventueel Niedersachsen?

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
(0592) 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
de heer J.A. van Dalen

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen,20 april 2017
Ons kenmerk 16/3.9/2017001183
Behandeld door mevrouw T. kleine Sextro (0592) 36 58 56
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over schriftelijke vragen van de D66-fractie over grensoverschrijdende banenplannen

Geachte heer Van Dalen,

In uw brief van 14 februari 2017, hebt u namens de D66-fractie schriftelijke vragen gesteld over de verschillende grensoverschrijdende 'banenplannen' waar de provincie bij betrokken is. Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

Vraag 1

A. Klopt het, dat 'Grenzeloos Werken' voor Drenten geen banen heeft opgeleverd? Zo niet, hoeveel banen dan wel?
B. Hoeveel heeft de provincie Drenthe inmiddels geïnvesteerd in dit plan?
C. Is GS, gezien de resultaten tot dusver, overtuigd van de effectiviteit van de ingezette middelen voor dit plan? Zo ja, hoe onderbouwt zij dit? Zo nee, welke actie is zij voornemens?

Antwoord 1

A. Ja, dat klopt, het plan is niet tot uitvoering gekomen. Voor nadere informatie hierover zie ook bijlagen 1 tot en met 3.

B. Als initiatiefnemer van het sectorplan heeft de provincie Drenthe de ontwikkelkosten in de aanloopfase van april tot en met september 2016 voor haar rekening genomen. De investeringen hadden een omvang van ruim € 35.000,--. Tevens staat de provincie garant voor maximaal 1/5 deel van de financiële risico's die voortvloeien uit de door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) verleende subsidie. Voor deze garantstelling van in totaal € 1.045.307,-- heeft de provincie in 2015 een bedrag van € 104.530,-- zijnde 10% dekking gestort in de 'Reserve opvang revolverend financieren'.

C. *Wij betreuren het uiteraard zeer dat het niet is gelukt het sectorplan uit te voeren. Desondanks zijn wij wel van mening dat er wel effecten zijn geweest. Deze worden bereikt op andere onderdelen van grensoverschrijdend beleid, zoals meer samenwerking en netwerkvorming met andere grensprovincies en het opbouwen van meer kennis over de problematiek van grenswerkers en mogelijke oplossingen. Tevens heeft onze inzet ertoe bijgedragen dat het thema 'grensoverschrijdende arbeidsmarkt' op de politieke agenda staat.*

Vraag 2
Klopt het, dat Duitse werkgevers 'aanhikken tegen de Nederlandse regelgeving?' Zo ja, wat is vanuit de provincie richting het Rijk ondernomen om hierin oplossingen te bieden en wanneer?

Antwoord 2
In relatie tot de uitvoering van het sectorplan Grenzeloos Werken moeten wij helaas concluderen dat het voor Duitse en Belgische werkgevers onder de voorwaarden van de 'Regeling Cofinanciering Sectorplannen' ('Asscher-middelen') niet of nauwelijks aantrekkelijk is om Nederlandse werkzoekenden in dienst te nemen. Zo is men niet bereid 50% bij te dragen aan kosten voor de noodzakelijke scholing waaronder taal- en werkcultuurtraining. In bijlage 1 en 2 van deze brief vindt u een nadere toelichting op de geconstateerde knelpunten. Deze zijn de afgelopen maanden veelvuldig en op verschillende niveaus met het Rijk gecommuniceerd. Onder andere via het eindrapport van het Actieteam Grensoverschrijdende Economie en Arbeid (GEA).

Vraag 3
Is van 'goede ervaringen met arbeidsbemiddeling over de grens' gebruik gemaakt en zo ja, waar blijkt dat uit voor Drenthe?

Antwoord 3
Het doel van sectorplan Grenzenloos Werken was tweeledig. Naast het bemiddelen van werkzoekenden naar Duitsland en België, stond ook de inventarisatie en uitwisseling van 'best practices' centraal. Deze zijn door de aanjager van het Sectorplan geïnventariseerd en tijdens de bezoeken aan de verschillende grensregio's gecommuniceerd. Zo heeft onder andere ook afstemming plaatsgevonden met de Arbeidsmarktregio Drenthe/Hardenberg (zie ook bijlage 2).

Vraag 4
Is GS op de hoogte van de inhoud van 'Regio in beeld 2016. Regio Drenthe' van het UWV? Zo ja, heeft de inhoud geleid tot bijstelling/wijziging van de uitvoering het sectorplan 'Grenzeloos Werken', bijvoorbeeld wat betreft productiewerk en verzorging en met welk effect? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Ja, de publicatie van 'Regio in beeld 2016. Regio Drenthe' is bekend. Een bijstelling van het sectorplan Grenzeloos Werken was niet nodig, omdat al tijdens de aanloopfase van het sectorplan, in afstemming met het UWV, rekening is gehouden met arbeidsmarktkansen van Nederlandse werkzoekenden in Duitsland voor wat betreft vacatures voor productiewerk en voor verzorgenden.

Vraag 5

Volgens Regio in Beeld zijn zowel in Duitsland als hier bepaalde (hierboven genoemde) vacatures moeilijk te vervullen. De Provincie is betrokken bij het 'intersectoraal regionaal sectorplan voor de arbeidsmarktregio Drenthe en Hardenberg' 'Vierkant voor Werk'. Dit plan gaat helpen om de arbeidsmarktknelpunten in de regio op te lossen (bron: StichtingWerkinBeweging.nl). In hoeverre speelt dit plan in op de in Regio in Beeld gesignaleerde mismatch en schept dit kansen aan beide zijden van de grens (banen voor Drenten in Drenthe en Duitsland, dus dubbel effect)?

Antwoord 5

Het sectorplan Grenzenloos Werken, maar ook het sectorplan 'Vierkant voor Werk', zijn tot stand gekomen vanuit de gedachte dat Nederlandse werkzoekenden in de grensregio's hun kansen op betaald werk vergroten als ook de arbeidsmarkt over de grens voor hen bereikbaar wordt. Hoofddoelstelling van het plan 'Vierkant voor Werk' is echter het plaatsen van werkloze en met werkloosheid bedreigde mensen in kansrijke beroepen in Nederland. Vooral in technische beroepen, olie-en gaswinning, metaalindustrie en bouw. Aangezien werkgevers vooral werknemers zoeken op MBO-plusniveau en Drenthe relatief veel laag opgeleiden kent, maakt het sectorplan ook om- en bijscholing mogelijk. Er is hier dus inderdaad sprake van een dubbel effect.

Vraag 6

Welke acties heeft GS ondernomen of overweegt zij te ondernemen t.a.v. de door UWV geconstateerde problemen met taal, cultuur en diplomawaardering?

Antwoord 6

De afgelopen maanden heeft de provincie meerdere projecten mogelijk gemaakt en ondersteund die tot doel hadden bij te dragen aan een oplossing voor de geconstateerde problemen met taal, cultuur en diplomawaardering. Voorbeelden zijn het Koepelproject – Arbeidsmarkt Noord, het project Sorgen für – Sorgen dass.

Vraag 7

Hoe valt volgens GS te verklaren, dat 'Werken in Duitsland' wel effect lijkt te sorteren?

Antwoord 7

Werken in Duitsland is ingezet vanuit een gezamenlijke provinciale en gemeentelijke optiek, en is dus niet gebonden aan landelijke regelgeving. Actief bemiddelen staat centraal en daarbij werkende weg problemen signaleren en agenderen

Vraag 8
Hoeveel van de inmiddels via 'Werken in Duitsland' bemiddelde personen zijn daadwerkelijk aan het werk gegaan en werken er momenteel nog in Duitsland?

Antwoord 8
Er hebben 280 bemiddelingen bij 50 Duitse werkgevers plaatsgevonden. Over het aantal dat nog steeds werkzaam is in Duitsland hebben wij op dit moment geen cijfers voorliggen.

Vraag 9
Is GS van mening, dat de verschillende plannen/projecten om banen te creëren voldoende onderscheidend zijn voor werkgevers en (potentiële) werknemers? Waarom?

Antwoord 9
Gezien de veelheid aan autonome (banen)plannen kunnen wij ons voorstellen dat er voor de doelgroep onduidelijkheid kan ontstaan. Maar de eerste aanspreekpunten zoals UWV, gemeenten en sociale partners zijn goed in staat door te geleiden naar de meest passende plannen. Vanuit onze rol als makelaar en schakelaar zetten wij als provincie zoveel mogelijk in op het verbinden van de verschillende plannen op dit gebied om daarmee verdere versnippering te voorkomen. Daarbij staat flexibiliteit en (snel) handelen centraal.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris , voorzitter

Bijlagen:
- Notitie Inventarisatie sectorplan Grenzeloos Werken juni 2016
- Brief aan minister Asscher, SZW – Voortgang Sectorplan Grenzenloos werken d.d. 7 oktober 2016
- Brief Samenwerkingsverband aan minister Asscher, SZW – besluit en afronding Sectorplan Grenzeloos werken d.d. 17 maart 2017.

mb/wa/coll.

Notitie voortgang sectorplan Grenzenloos Werken

Twee uitvoeringsscenario's

In opdracht van het Samenwerkingsverband Grenzenloos Werken:

FNV, VNO-NCW/ MKB Noord, VNO-NCW Midden, VNO-NCW Oost, UWV, VNG, CNV en de grensprovincies Zeeland, Noord-Brabant, Limburg, Drenthe en Groningen

17 juni 2016

Annelies Klopstra
Gerrita Otten-Onrust

Inhoud

Samenvatting 2

1. Inleiding 3

2. Werkwijze 4

3. Knelpunten 5

4. Uitvoeringsmodel 11

5. Begroting 15

6. Twee scenario's 15

Scenario 1: Uitvoering activiteiten buiten het sectorplan 17

Scenario 2: Uitvoering activiteiten binnen het sectorplan 18

Bijlage 1: Inventarisatie per regio 20

Bijlage 2: Begroting ..... *Excelbestand; separaat*

Inventarisatie sectorplan Grenzenloos Werken

Samenvatting

Doelstelling van het Sectorplan Grenzenloos Werken is het geven van een impuls aan grensoverschrijdende arbeid en duurzame arbeidsplaatsen te realiseren.

De uitvoering van het sectorplan is nog niet gestart. Inmiddels is duidelijk dat de dagelijkse uitvoeringspraktijk van grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling, zowel qua inhoud als qua financieringsstructuur, niet aansluit bij de eisen van de Regeling Cofinanciering Sectorplannen 2015 (RCSP 2015).
Hiervoor zijn vier belangrijke oorzaken aan te wijzen:

1. In te zetten activiteiten en instrumenten zijn niet alle subsidiabel;
2. De minimaal vereiste 50% private eigen financiering blijkt niet haalbaar te zijn;
3. Niet voor alle activiteiten is 100% voorfinanciering beschikbaar;
4. De inzet van publieke eigen financiering wordt door de regelgeving bemoeilijkt.

We constateren dat er geen Level Playing Field bestaat als het gaat om de condities voor scholing aan Duits-Belgische zijde ten opzichte van Nederland. De RCSP 2015 is voor de Nederlandse arbeidsmarkt opgesteld, terwijl in de grenslanden sterk afwijkende condities gelden en werkgevers gewend zijn om onder deze condities vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te matchen.
Dit leidt ertoe dat het sectorplan Grenzenloos Werken door publieke en private partijen in Duitsland en België niet als positief wordt ervaren. Het gevaar ontstaat, dat het sectorplan de duurzame samenwerkingsrelatie tussen Nederland en Duitsland / België op dit terrein juist negatief zal beïnvloeden.

Succes kan nog steeds worden gerealiseerd. De werkloosheid in Duitsland is historisch laag; er zijn volop vacatures. Werkloosheid in de grensstreken van Nederland is hoger dan het landelijke gemiddelde en significant hoger dan bijvoorbeeld in Duitsland.
Samenwerkingsrelaties zijn en worden opgebouwd in de grensregio's. Om daarin maximaal rendement te kunnen behalen is het nodig, dat regelgeving aansluit op de uitvoeringspraktijk in plaats van dat de uitvoeringspraktijk moet worden aangepast aan de regelgeving. Nederland zou daarbij moeten aansluiten bij wat over de grens te doen gebruikelijk is.

Om 'Grenzenloos Werken' alsnog tot een succes te maken, zijn dus wijzigingen van de regelgeving noodzakelijk en/of het toestaan van andere invalshoeken of interpretaties van die regelgeving. Gebeurt dit niet, dan is het gevolg dat naar verwachting 80% van de begrote € 9 miljoen aan subsidiabele kosten niet gerealiseerd wordt. € 3,6 miljoen van de € 4,5 miljoen aan beschikbare cofinanciering wordt dan niet gebruikt om grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling te versterken. En dat terwijl er wél een duidelijk financieringsvraagstuk ligt.

In deze notitie schetsen wij twee scenario's om Grenzenloos Werken alsnog succesvol te maken.

1. Inleiding

Eind januari 2016 is het Samenwerkingsverband Grenzenloos Werken gestart met voorbereidingen voor de uitvoering van het sectorplan. Enerzijds is met de vier regio's (Groningen, Drenthe, Limburg en Brabant/Zeeland) gesproken over de uitvoering van activiteiten; anderzijds heeft overleg plaatsgevonden met het Agentschap, het Ministerie en de controlerende accountant over de inhoud van de subsidieregeling.

Tijdens voortgangsoverleg op 13 mei 2016 tussen FNV, RBO, het Agentschap SZW en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is vastgesteld, dat de uitvoering van het sectorplan nog niet van de grond is gekomen. In opdracht van het Samenwerkingsverband heeft RBO de uitvoeringsproblemen in kaart gebracht. In deze notitie geeft RBO namens het samenwerkingsverband haar bevindingen weer.

2. Werkwijze

Inventarisatie

Met alle betrokken partijen binnen de vier regio's is geïnventariseerd welke activiteiten en instrumenten nodig zijn om grensoverschrijdende arbeid te stimuleren en duurzame plaatsing mogelijk te maken. Tegelijkertijd is onderzocht of voor deze activiteiten financiering beschikbaar is, en zo ja welke financiering. De belangrijkste knelpunten die daarbij zijn gesignaleerd, worden besproken in *hoofdstuk 3*. Een korte beschrijving van de plannen in de regio's is te vinden in *Bijlage 1*.

Resultaat

Met alle informatie is een optimaal uitvoeringsmodel opgesteld, bestaande uit verschillende trajectonderdelen. In *hoofdstuk 4* wordt dit uitvoeringsmodel beschreven en per trajectonderdeel worden de aandachtspunten en financieringswijze genoemd. De begroting op hoofdlijnen vindt u in *hoofdstuk 5*.

Scenario's

In *hoofdstuk 6* schetst RBO twee projectscenario's om het sectorplan alsnog tot een succes te maken. Het eerste scenario betreft het volledig loslaten van de RCSP 2015. Het tweede scenario bestaat uit een aantal wijzigingen c.q. versoepelingen van voorwaarden en regelgeving.

3. Knelpunten

Ten aanzien van de uitvoering zijn vier knelpunten geconstateerd, die vervolgens worden toegelicht.

Knelpunt 1: Niet alle – in het kader van grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling – noodzakelijk geachte activiteiten zijn subsidiabel

Een voorbeeld:
Eén van de kritische succesfactoren voor duurzame plaatsing over de grens is *begeleiding van de deelnemer op de werkvloer na start van het dienstverband (nazorg).* De eerste drie tot zes maanden blijken daarin cruciaal te zijn. Als de nieuwe medewerker in die periode een vast aanspreekpunt heeft, wordt gecoacht en begeleid, zowel vanuit Nederlandse zijde als door de werkgever, is de kans groot dat het werk een duurzaam karakter krijgt.

Volgens de RCSP 2015 is *begeleiding op de werkvloer alleen subsidiabel als onderdeel van algemene scholing.* Dat moet worden aangetoond met het vooraf opgestelde opleidingsplan van de opleider. Daarin moet staan, dat deze begeleiding een vooraf gepland onderdeel van de scholing is. Hierover zou dus met iedere opleider afspraken gemaakt zouden moeten worden. Alle scholingsoffertes zouden moeten worden uitgebreid met nazorg-uren. Dit is een gekunstelde oplossing en niet realistisch; waarom zouden opleiders hier aan mee werken? Een opleider verzorgt zelden de nazorg. Meestal wordt de nazorg door de begeleidende partij gegeven: UWV, gemeente, intermediair. Daarnaast investeert de werkgever in het begeleiden van een Nederlander op de werkvloer. We pleiten ervoor de begeleiding van de werkgever op de werkvloer na plaatsing subsidiabel te maken door een vooraf toegestaan aantal uren per werkgever op te mogen voeren.

Als we uitgaan van de werkelijk uitgevoerde activiteiten en in te zetten instrumenten (zie het Uitvoeringsmodel) constateren we, dat de volgende activiteiten die noodzakelijkerwijs ingezet moeten worden om grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling succesvol te laten zijn, niet helemaal passen bij regelgeving van sectorplannen. De volgende kosten zullen waarschijnlijk niet subsidiabel zijn:

- Informatiebijeenkomsten, banenmarkten en overige inzet om mensen te interesseren voor werken over de grens, want de kosten zijn lastig aan individuele deelnemers te koppelen;
- Taal- en werkcultuurtrainingen (inclusief de reiskosten van de deelnemers), want zulke trainingen zijn geen algemene scholing in de zin van de RCSP 2015;
- Fiscale en administratieve begeleiding en ondersteuning van individuele deelnemers;
- Kosten voor *Anerkennung*, inschrijving diploma's en certificaatsupplementen;
- Kosten voor mobiliteit (om reizen naar de stage- en werkplek mogelijk te maken en te behouden)
- Reis- en verblijfkosten voor een bepaalde periode nadat de baan geaccepteerd is om armoedeval te voorkomen;
- Extra begeleiding vanuit Nederland door intermediairs of publieke partijen, als scholing over de grens plaatsvindt. Dit om problemen tijdens het opleidingstraject te signaleren en op te lossen.

NB. Ten aanzien van taal-en werkcultuurscholing en de nazorg is gesproken over een mogelijkheid om deze kosten onder de noemer bemiddeling op te kunnen voeren.

Consequentie handhaving subsidiabele activiteiten

Noodzakelijk geachte instrumenten om grensoverschrijdende arbeid mogelijk te maken, kunnen niet worden niet ingezet, waardoor werken over de grens voor werkzoekenden moeilijk realiseerbaar wordt.

Knelpunt 2: Vereiste 50% private financiering niet haalbaar

Er kan niet worden voldaan aan de eis, dat ten minste 50% van de in te brengen eigen financiering private financiering moet zijn. Bij de uitvraag voor het sectorplan leek het haalbaar dat Duitse en Belgische werkgevers willen investeren in Nederlandse werkzoekenden. De gedachte was, vanuit ervaringen met grote werkgevers en grote volumes, dat Duitse en Belgische werkgevers wel willen investeren in scholing voor Nederlandse werkzoekenden. Ook ging men er van uit, dat scholing via de Kreishandwerkerschaften door werkgeversafdrachten gefinancierd wordt, waardoor deze scholingskosten als private financiering opgevoerd zou kunnen worden.
Uit nader onderzoek is inmiddels gebleken, dat de scholing via Kreishandwerkerschaften niet door werkgevers, maar vanuit het publieke domein gefinancierd wordt. Tegelijkertijd leert de ervaring, dat Duitse en Belgische werkgevers verwachten dat Nederland investeert in de scholing van haar eigen werkzoekenden. Zowel in Duitsland als in België wordt scholing (van werkzoekenden) namelijk volledig uit publieke middelen betaald. Werkgevers over de grens zijn niet gewend om de kosten voor scholing van aan te nemen personeel voor hun rekening te nemen.

De regio's geven aan, dat de subsidie-impuls van het sectorplan voor werkgevers aan Duitse en Belgische zijde hierdoor niet als een positieve impuls wordt ervaren. Private eigen financiering van scholingskosten zal slechts in een klein aantal gevallen haalbaar zijn.

Tegelijkertijd is de Duitse arbeidsmarkt, mede door de grote instroom van statushouders, veranderd. Duitsland investeert op dit moment in scholing en het arbeidsmarktrijp maken van deze doelgroep. De verhouding tussen vraag en aanbod is daardoor veranderd ten opzichte van de periode waarin de aanvraag voor sectorplan Grenzenloos Werken werd ingediend.

Consequentie handhaving eis 50% private financiering

Als deze eis gehandhaafd blijft, is de verwachte realisatie van het sectorplan als volgt.
Door private partijen wordt € 1,65 miljoen aan kosten gerealiseerd, waardoor maximaal ook € 1,65 miljoen van publieke partijen subsidiabel is.
Resultaat: totale subsidiabele kosten € 3,3 miljoen; te ontvangen cofinanciering € 1,65 miljoen.

Gevolg: van de toegekende € 4,5 miljoen cofinanciering wordt € 2,85 miljoen niet gebruikt.

Knelpunt 3: Aantonen additionaliteit en eis 100% voorfinanciering

De verantwoordelijkheid voor het bemiddelen van werkzoekenden ligt primair bij gemeenten en UWV. Wil men deze opdracht voor grensoverschrijdende arbeid kunnen vervullen, dan zal er extra bekostiging moeten komen om de inzet van instrumenten mogelijk te maken. Voor een aantal onderdelen in het sectorplan is op dit moment geen reguliere financiering beschikbaar. Als één of meerdere onderdelen in de keten niet gefinancierd kunnen worden, omdat het activiteiten zijn die niet regulier worden uitgevoerd voor binnenlandse bemiddeling, kunnen werkzoekenden niet de ondersteuning krijgen die nodig is voor succesvolle plaatsing over de grens.

Additionaliteit

Zowel UWV als gemeenten geven aan grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling en de inzet van specifieke instrumenten om werkzoekenden arbeidsmarktrijp te maken, niet te zien als reguliere dienstverlening. Immers men richt zich vanuit opdracht en taakstellingen in principe op de Nederlandse arbeidsmarkt. UWV voert landelijk overleg met het Ministerie om te komen tot specifieke afspraken rondom de inzet van personeel binnen sectorplannen.

De huidige interpretatie van de RCSP 2015 vereist, dat per gemeente moet worden vastgesteld welke inzet van medewerkers en van instrumenten regulier bekostigd is. Dit zou moeten worden aangetoond door de begroting en gemeentelijke verordeningen of beleidsstukken te doorgronden op het thema grensoverschrijdende activiteiten én de inzet van scholing en aanverwante instrumenten in het algemeen.

Voor het onderdeel bemiddeling is sprake van deels reguliere inzet en deels additionele inzet; zowel bij gemeenten als UWV. Voor het kunnen inzetten van scholing of andere benodigde instrumenten zijn er verschillen.

Gemeenten

Voor gemeenten geldt, dat het afhangt van gemeentelijk beleid of middelen voor scholing van werkzoekenden beschikbaar zijn. Als in staand gemeentelijk beleid is vastgelegd dat middelen geoormerkt zijn voor scholing, dan mogen deze activiteiten niet opgevoerd worden in het sectorplan; er is dan al sprake van “financiering van overheidswege”.
Voor de meeste gemeenten geldt, dat in re-integratieverordening alleen in algemene zin iets is vastgelegd over scholing voor werkzoekenden. Het lijkt er op, dat additionaliteit daardoor moeilijk aantoonbaar wordt, terwijl een re-integratieverordening eigenlijk een raamwerk is waarin beleid wordt vastgelegd. Of een gemeente middelen voor scholing heeft gereserveerd, wordt niet altijd in een re-integratieverordening vastgelegd.

Als een gemeente aantoonbaar géén budget voor scholing van werkzoekenden geoormerkt heeft, is het wél toegestaan om de kosten op te voeren, want dan kan additionaliteit worden aangetoond. De vraag is echter, uit welk budget de gemeente de scholing 100% dan gaat voorfinancieren. Er is immers aangetoond dat er geen regulier budget is.

UWV: financiering instrumenten

Voor UWV zijn voor scholing van de doelgroep reguliere middelen beschikbaar gesteld als de scholingsactiviteiten binnen de regeling Scholingsvouchers vallen. Een werkzoekende kan gebruik maken van een scholingsvoucher als het beroep waarvoor geschoold wordt, is opgenomen op de lijst met kans-beroepen die bij deze regeling hoort. Taal- en werkcultuurtraining is niet opgenomen op deze kans-beroepenlijst en kan door UWV dus niet regulier worden bekostigd. Ditzelfde geldt waarschijnlijk ook voor vakscholing die wordt uitgevoerd in België of Duitsland; bepalend is of het beroep over de grens in de kans-beroepenlijst is opgenomen.

In de *Subsidiekaart mei 2016* staat, dat deelnemers aan een sectorplan geen gebruik mogen maken van de scholingsvoucher, omdat het sectorplan een voorliggende voorziening is. De achterliggende gedachte is, dat binnen sectorplannen de werkgevers scholing financieren en cofinanciering aanvragen. Voor Grenzenloos Werken geldt echter, dat buitenlandse werkgevers niet of nauwelijks investeren in scholing van Nederlandse werkzoekenden.

Dit betekent, dat UWV géén eigen financiering heeft voor het scholen en arbeidsmarktrijp maken van werkzoekenden voor werk over de grens.

Algemeen

De regio's geven aan, dat het niet realistisch is om te verwachten, dat Duitse en Belgische werkgevers een baangarantie afgeven op het moment dat de werkzoekende de taal nog onvoldoende spreekt en nog weinig weet van de werkcultuur over de grens. Regio's zouden graag meer werkzoekenden willen enthousiasmeren om hun blik te verruimen. Dit kan onder andere gerealiseerd worden door meer werkzoekenden een taal- en werkcultuurtraining aan te bieden. Werkzoekenden zijn dan in ieder geval in staat om een sollicitatiegesprek met een werkgever over de grens te voeren.

De regio's zouden de kosten voor *alle* deelnemers aan taal- en werkcultuurtraining in het sectorplan willen inbrengen en niet alleen de kosten voor de deelnemers die uiteindelijk ook aan de slag gaan over de grens. Juist omdat voor deze kosten geen reguliere middelen beschikbaar zijn. Het is echter de vraag, of deze kosten onder de huidige regeling subsidiabel kunnen zijn voor alle deelnemers.

Consequentie handhaving eis additionaliteit en eis 100% voorfinanciering

Gemeenten en UWV kunnen de gemaakte kosten voor de inzet van instrumenten niet inbrengen in het sectorplan of hebben geen middelen om de instrumenten vóór te financieren.

Ook al zouden taal- en werkcultuurtrainingen als volledig additioneel mogen worden beschouwd, dan nog kunnen de kosten niet worden opgevoerd, omdat geen reguliere financiering beschikbaar is

Gevolg:
- Niet opgevoerde kosten taal- en werkcultuurtraining: € 1,3 miljoen;
- Niet uitgekeerde cofinanciering: € 650.000.

Specifiek: Mobiliteitskosten

Reiskostenvergoeding door werkgevers is in Duitsland niet gebruikelijk; niet tijdens de opleiding en ook niet nadat het contract is ingegaan.

Voor stages en vakscholing door Nederlandse werkzoekenden in België of Duitsland geldt, dat geen reguliere financiering beschikbaar is om deze kosten aan de deelnemers te vergoeden. Werkzoekenden moeten verleid worden om ook over de grens naar werk te zoeken. Het niet kunnen aanbieden van een reis- en verblijfkostenvergoeding kan dan een niet op te lossen knelpunt zijn. Creatieve oplossingen zijn soms noodzakelijk om een werkzoekende de overstap te kunnen laten maken. Denk aan het organiseren van vervoer of financiering voor winterbanden.

Voor Duitsland geldt, dat de lonen over het algemeen lager liggen. Het niet vergoeden van reiskosten door werkgevers betekent dat het netto inkomen verder daalt. Voor een aantal werkzoekenden zal dit deels gecompenseerd worden doordat aanspraak gemaakt kan worden op *Kindergeld*, waarvan het niveau hoger is dan in Nederland.

Met name gemeenten in de grensregio's geven aan maatwerk ten aanzien van mobiliteit te willen bieden, soms zelfs als de werkzoekende al daadwerkelijk aan het werk is. Dit om een armoedeval te voorkomen. Ook deze kosten zouden gefinancierd moeten kunnen worden uit het sectorplan omdat daar geen reguliere financiering voor mogelijk is.

Consequentie

Bij gemeenten en UWV zijn geen reguliere budgetten beschikbaar om mobiliteitskosten te financieren. Hierdoor kunnen werkzoekenden niet arbeidsmarktrijp gemaakt worden voor werken over de grens.

Door dit gebrek aan financieringsmogelijkheden dwingen we werkzoekenden eigenlijk om zich te beperken tot de binnenlandse arbeidsmarkt; de doelstelling van het sectorplan wordt niet gerealiseerd.

Knelpunt 4: Inbreng publieke eigen financiering niet mogelijk

De mogelijkheden om eigen publieke financiering op te voeren in het sectorplan blijken beperkt te zijn. We beschrijven kort de problematiek die uitvoeringspartijen ondervinden als het gaat om de rol van marktpartijen in relatie tot marktconformiteit.

Aantonen marktconformiteit

Voor projecten waarbij een externe partij wordt ingehuurd, bijvoorbeeld een intermediair, stelt de regelgeving dat het eigen aanbestedingsbeleid van de opdracht gevende partij moet worden gevolgd. In de praktijk bieden intermediairs projecten aan met baangaranties op basis van contacten die ze met werkgevers over de grens hebben. Een profiel van de werkzoekende wordt opgesteld en met behulp van aanvullende scholing wordt de werkzoekende plaatsbaar bij de werkgever over de grens.

Als de concrete werkgeversvraag van over de grens er eenmaal ligt, zou het publieke domein snel willen kunnen schakelen en de werkgever willen kunnen bedienen. Daar waar een private partij, die niet zelf uitzendt of detacheert, de vacatures heeft verworven, zou dit echter waarschijnlijk betekenen dat het project eerst 'on hold' moet worden gezet totdat de marktconformiteit kan worden aangetoond. Er liggen dan al echter concrete vacatures die moeten worden ingevuld. Tempo is geboden. Als men echter de kosten in het sectorplan zou willen opvoeren, wordt de snelheid van handelen juist vertraagd doordat marktconformiteit moet worden georganiseerd.

Vraag is, of het aantonen van de marktconformiteit voor de kosten van dergelijke projecten wel een reële eis is. In werkelijkheid is geen sprake van een vrije marktwerking. Eén bepaalde intermediair heeft met een Duitse of Belgische werkgever afspraken gemaakt over de invulling van vacatures door Nederlandse werkzoekenden. Deze intermediair heeft geïnvesteerd in de contacten met de werkgever; er is sprake van een vertrouwensrelatie.

Consequentie handhaving marktconformiteitseis

Gemeenten en UWV kunnen de kosten van extern ingekochte trajecten niet inbrengen in het sectorplan, omdat marktconformiteit niet kan worden aangetoond.

Gevolg:
Hierdoor valt naar schatting 20% van de externe kosten voor instrumenten weg:

- Niet opgevoerde externe kosten: € 1,5 miljoen;
- Niet uitgekeerde cofinanciering: € 750.000.

4. Uitvoeringsmodel

Informatie uit de regio's heeft geleid tot het opstellen van een overzicht aan activiteiten en in te zetten instrumenten die succesvolle grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling mogelijk maken.

In onderstaande tabel geven we aan welke activiteiten het betreft en of UWV en gemeenten de inzet aanmerken als regulier of additioneel. Sommige taken worden regulier uitgevoerd, maar zijn als het gaat om grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling, veel intensiever. Er is dan meer inzet nodig om hetzelfde resultaat te bereiken, vergeleken met reguliere bemiddeling binnen de grenzen. In de tabel is dit omschreven als 'deels regulier'. UWV geeft aan dat ten minste het dubbele aan inzet nodig is (factor twee); gemeenten geven aan dat sprake is van ten minste factor vier.

Activiteiten	Financiering UWV	Financiering Gemeenten
Werving		
1. Acquisitie vacatures en advisering werkgevers	Deels regulier	Deels regulier
Begeleiding deelnemers		
2. Interesseren werkzoekenden voor werken in Duitsland / België	Additioneel	Additioneel
3. Selectie kandidaten	Regulier	Regulier
4. Bemiddeling naar werk; ondersteuning bij sollicitaties	Deels regulier	Deels regulier
5. Individuele ondersteuning deelnemers (fiscaal, administratief)	Additioneel	Additioneel
Inzet instrumenten (maatwerk per deelnemer)		
6. Taal- en werkcultuurtraining	Additioneel	Additioneel
7. EVC*	Regulier	Regulier
8. Certificaatsupplement / Inschrijving diploma's / Anerkennung	Additioneel	Additioneel
9. Internationale Diploma Waardering (IDW)	Additioneel	Additioneel
10. Vakscholing	Deels regulier	Deels regulier
11. Reis- en verblijfkosten vakscholing	Deels regulier	Deels regulier
12. Reis- en verblijfkosten stage	Additioneel	Additioneel
13. Kosten voor mobiliteit algemeen en na aanvaarding werk	Additioneel	Additioneel
Begeleiding		
14. Na plaatsing: extra begeleiding gedurende drie tot zes maanden vanuit Nederland en door werkgever over de grens.	Additioneel	Additioneel

**Een EVC-traject kan gefinancierd worden met een scholingsvoucher als het traject gerelateerd kan worden aan een beroep op de lijst met kans-beroepen. Voor gemeenten is bepalend of over de financiering van EVC-trajecten iets in de re-integratieverordening is vastgelegd.*

Hierna volgt een toelichting op de activiteiten in het uitvoeringsmodel.

Ad 1. Acquisitie vacatures en advisering werkgevers
Ad 2. Interesseren werkzoekenden voor werken in Duitsland / België
Ad 3. Selectie kandidaten
Ad 4. Bemiddeling naar werk; ondersteuning bij sollicitaties

De activiteiten 1 tot en met 4 worden in de praktijk door de volgende partijen uitgevoerd: intermediairs (op basis van een eigen verdienmodel of bekostigd door het publieke domein), het Nederlands publieke domein (gemeenten / UWV) en de Duitse en Belgische publieke partners:

Arbeitsagentur resp. Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (hierna: VDAB).
Het bemiddelen van werkzoekenden over de grens is arbeidsintensiever dan het bemiddelen van werkzoekenden binnen de landsgrenzen. Voordat concreet met bemiddelen kan worden gestart, moet de werkzoekende geïnteresseerd raken in werken over de grens. Het op een positieve manier prikkelen en informeren van werkzoekenden over hun mogelijkheden en hen bewegen hun zoekgebied uit te breiden tot over de landsgrenzen, vergt extra inzet en begeleiding. Mensen zetten deze stap niet snel en moeten in dit proces begeleid worden. Er wordt ook extra ondersteuning en begeleiding geboden bij het solliciteren. Denk aan het maken van een voor de Duitse arbeidsmarkt geschikt Beroepsprofiel (Berufsprofiling), waarbij kenmerken van arbeidsverleden, kwaliteiten en capaciteiten, met inachtneming van de persoonlijkheid, kennis en interesses van de werkzoekende, worden opgenomen in het format van de Arbeitsagentur, zodat de match tussen werkzoekende en werkgever gemaakt kan worden. Ook kan begeleiding geboden worden bij het aanleggen van een Bewerbungsmappe; vergelijkbaar met een portfolio.
Werkzoekenden moeten daarnaast voorgelicht worden over wat werken in het buitenland, nu en in de toekomst, voor hen persoonlijk betekent en met specifieke vragen bij een vaste contactpersoon terecht kunnen. Niet alleen tijdens het bemiddelings- scholingstraject, maar vooral ook tijdens de eerste maanden van het dienstverband in Duitsland of België.

Ook het verwerven van vacatures over de grens is intensiever dan het verwerven van vacatures in Nederland. Er moet niet alleen een netwerk met werkgevers worden opgebouwd, maar ook een netwerk met publieke partners is noodzakelijk, om de acties vanuit Nederlandse zijde in goede banen te leiden. Bij werkgevers wordt zwaarder geïnvesteerd in het opbouwen van een relatie, om ook de werkgever bewust te maken van wat het betekent om Nederlandse werkzoekenden in te passen in de Duitse werkcultuur.

De hier genoemde activiteiten, indien uitgevoerd door publieke partijen, horen deels onder reguliere inzet en zijn deels additioneel. Regulier, omdat bemiddeling naar werk een vastgestelde en bekostigde taak is; additioneel omdat voor grensoverschrijdende bemiddeling extra taken uitgevoerd moeten worden. Het realiseren van een succesvolle bemiddeling naar plaatsing in België en Duitsland is beduidend arbeidsintensiever. Zo geeft UWV aan de reguliere ureninzet met de factor twee vermenigvuldigd moet worden; gemeenten geven aan dat met de factor vier gerekend moet worden.

Ad 5. Individuele ondersteuning deelnemers (fiscaal, administratief)

Voorafgaand aan het daadwerkelijk kunnen afsluiten van een arbeidscontract tussen een Nederlandse werkzoekende en een Duitse of Belgische werkgever moet veel papierwerk worden ingevuld. Dit moet zorgvuldig gebeuren om mogelijke problemen in de toekomst (bijvoorbeeld ten aanzien van belastingen) te voorkomen. Werkzoekenden worden hierin vanuit Nederlandse zijde begeleid. Het gaat vaak om de inhuur van specialisten op dit terrein en een stukje begeleiding bij het invullen van het benodigde papierwerk. De kosten van deze ondersteuning zijn niet regulier bekostigd en altijd additioneel.

Ad. 6. Taal- en werkcultuurtraining
Ad. 7. EVC
Ad 8. Certificaatsupplement / Inschrijving diploma's / Anerkennung
Ad 9. Internationale Diploma-Waardering (IDW)

De kosten van taal- en werkcultuurtraining en de kosten die gerelateerd zijn aan de erkenning van in Nederland behaalde kwalificaties ten opzichte van de Duitse en Belgische kwalificatiestructuur, zijn per definitie gerelateerd aan de grensoverschrijdende arbeid. Het gaat om instrumenten die niet worden ingezet voor werkzoekenden die in Nederland aan de slag gaan en zijn daarmee additionele activiteiten.

Ad 10. Vakscholing
Ad 11. Reis- en verblijfkosten vakscholing

Vakscholing zou in principe voor een deel regulier bekostigd kunnen worden. Voor gemeenten kan sprake zijn van reguliere bekostiging als middelen voor scholing beschikbaar zijn uit het Participatiebudget.
Voor UWV geldt echter, dat vakscholing voor een deelnemer aan het sectorplan niet gefinancierd mogen worden met de scholingsvoucher. Het UWV heeft dus geen reguliere middelen om vakscholing te bekostigen.
Vaak vindt vakscholing voor Nederlandse werkzoekenden die gaan werken bij een Duitse of Belgische werkgever, plaats in Duitsland of België. Hiermee is voor die markt direct duidelijk welke kennis en vaardigheden de werkzoekende heeft, waardoor hij beter inzetbaar is.
Scholing die buiten de eigen landsgrenzen wordt uitgevoerd, wordt per definitie als additioneel gezien.

Ad 12. Reis- en verblijfkosten stage
Ad 13. Kosten voor mobiliteit

Soms is alleen een stage voldoende om over de landsgrenzen aan de slag te kunnen. Veelal gaat het dan om productiewerk. De deelnemer kan tijdens een stage (met behoud van uitkering) laten zien wat hij kan. Zowel deelnemer als werkgever kunnen na een korte periode besluiten of de stage in een dienstverband kan worden omgezet. In de stageperiode zouden de reiskosten van de deelnemer (in brede zin kosten voor mobiliteit) vergoed moeten kunnen worden.
Vergoedingen ten aanzien van mobiliteit zijn voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling additioneel. Dit heeft er mee te maken dat Duitse werkgevers niet gebruikelijk is om reiskostenvergoeding te betalen aan werknemers. Maatwerkoplossingen moeten kunnen worden

geboden om armoedeval van werkzoekenden te voorkomen en ze gemotiveerd te houden om aan het werk te blijven.

Ad 14. Na plaatsing: extra inzet op begeleiding gedurende drie tot zes maanden vanuit Nederland en door werkgever over de grens.

De regio's die enige ervaring hebben in grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling geven aan, dat voor werkzoekenden het afbreukrisico bij aanvang van het werken in het buitenland groot is.
Men moet wennen aan de taal en aan een andere werkcultuur. Extra begeleiding om de Nederlandse werknemer succesvol te laten integreren in de Duitse of Belgische werkcultuur is nodig om duurzame arbeid te realiseren. Het gaat zowel om inzet van Nederlandse zijde (privaat of publiek) als om inzet door de werkgever.
Deze vorm van intensieve nazorg is specifiek gerelateerd aan grensoverschrijdende arbeid en daarmee additioneel.

5. Begroting

Naast het opstellen van het uitvoeringsmodel is met de regio's de financiering van de activiteiten en de instrumenten besproken.

Op basis van het nieuwe uitvoeringsmodel en de verwachte invulling per regio is een nieuwe begroting opgesteld. Aan de regio's is specifiek gevraagd in welke mate men het reëel acht dat private cofinanciering te organiseren valt en hoe de verhouding publiek / privaat er naar verwachting uit komt te zien.

Voor deelnemers in de doelgroepen van maatregel 1 en 2 (van werk naar werk) blijven we er van uit gaan, dat werkgevers zelf kosten zullen opvoeren in het sectorplan. Voor de doelgroepen van maatregel 3 en 4 (werkzoekend naar werk) is de algemene verwachting, dat het grootste deel van de financiering uit het publieke domein zal moeten komen. Scholing zal alleen bij grote werkgevers naar verwachting deels door werkgevers worden bekostigd.

De Duitse werkgever zal op de werkvloer moeten investeren om de Nederlandse werkzoekende te begeleiden in het werken in Duitsland. Wellicht kunnen deze activiteiten subsidiabel worden, zodat een deel van de private financiering daarmee gerealiseerd kan worden. Dit moet dan wel op een administratief eenvoudige wijze mogelijk worden gemaakt, denk bijvoorbeeld aan een standaard aantal uren per werkgever voor een vaste periode.

Private financiering voor werkzoekenden komt voor een deel van intermediairs die op basis van een eigen verdienmodel opereren en zelf activiteiten en kosten zullen inbrengen in het sectorplan. Ook zal in een enkel geval private financiering van een Duitse of Belgische werkgever aan de orde zijn.

De inventarisatie van alle activiteiten en bijbehorende bekostiging leidt tot de volgende verdeling tussen publieke en private eigen financiering:

TOTAAL PUBLIEK	**82%**	**€**	**7.356.720**
TOTAAL PRIVAAT	**18%**	**€**	**1.658.374**
TOTALE FINANCIERING	**100%**	**€**	**9.015.094**

Op de volgende pagina vindt u de samenvatting van de herziene begroting. De gedetailleerde begroting is *Bijlage 2* bij deze notitie.

Samenvatting herziene begroting

Activiteiten uitvoeringsmodel	Kosten
Werving	
1. Acquisitie vacatures en advisering werkgevers	€ 460.281
Begeleiding deelnemers	
2. Interesseren werkzoekenden voor werken in Duitsland / België	€ 76.714
3. Selectie kandidaten	€ 76.714
4. Bemiddeling naar werk; ondersteuning bij sollicitaties	€ 230.140
5. Individuele ondersteuning deelnemers (fiscaal, administratief)	€ 76.713
Inzet instrumenten (maatwerk per deelnemer)	
6. Taal- en werkcultuurtraining	€ 1.496.000
7. EVC*	€ 32.400
8. Certificaatsupplement / Inschrijving diploma's / Anerkennung	€ 800.000
9. Internationale Diploma Waardering (IDW)	€ 68.800
10. Vakscholing	€ 3.193.624
11. Reis- en verblijfkosten vakscholing	€ 800.000
12. Reis- en verblijfkosten stage	€ 800.000
13. Kosten voor mobiliteit algemeen en na aanvaarding werk	€ 290.000
Begeleiding	
14. Na plaatsing: extra begeleiding gedurende drie tot zes maanden vanuit Nederland en door werkgever over de grens	€ 613.708
TOTAAL	**€ 9.015.094**

6. Twee scenario's

Scenario 1: Uitvoering activiteiten buiten het sectorplan

Het uitvoeringsmodel laat zien dat de benodigde inzet, in menskracht en instrumenten, in Nederland niet 100% regulier gefinancierd is. Dit maakt uitvoering van de activiteiten binnen de regelgeving van het sectorplan eigenlijk onmogelijk. Sectorplannen vragen immers om 100% voorfinanciering waarna maximaal 50% cofinanciering (subsidie) mogelijk is. Een andere financieringsstructuur is nodig om een impuls aan duurzame grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling te geven.
Een deel van de activiteiten zou 100% met cofinanciering (subsidie) gefinancierd moeten kunnen worden. Het andere kan gefinancierd worden met een combinatie van (vooral publieke) eigen financiering en cofinanciering uit het sectorplan. De Duitse werkgever investeert op in de begeleiding van de Nederlandse werkzoekende zodat een duurzame arbeidsrelatie tot stand komt.

Succes kan gerealiseerd worden door het project volledig los te koppelen van de eisen in de RCSP 2015, waarbij het al toegekende subsidiebedrag geoormerkt wordt voor de activiteiten en doelstellingen zoals die in het sectorplan zijn beschreven.
Dezelfde doelstelling (800 plaatsingen) en financiering (€ 4,5 miljoen subsidie) zouden de uitgangspunten moeten blijven. Op basis van de bestaande ervaringen en succesverhalen denken we dat de wensen uit de regio's gerealiseerd kunnen worden met het al toegekende subsidiebudget. Door het budget aan de regio's beschikbaar te stellen, wordt samenwerking op het terrein sterk gestimuleerd. Alleen door de regio's gedragen voorstellen zouden dan in aanmerking kunnen komen voor subsidie.

Een dergelijke wijze heeft vijf grote voordelen:

1. Iedere regio kan de activiteiten vorm geven op de wijze waarvan het meeste succes wordt verwacht (privaat /publiek i.s.m. Duitse en Belgische publieke sector en werkgevers).

2. De Nederlandse werkzoekende wordt met Nederlandse middelen arbeidsmarktrijp gemaakt voor de Duitse of Belgische arbeidsmarkt. Duitse en Belgische werkgevers hoeven niet te investeren in een Nederlandse werkzoekende, hetgeen overeenkomt met de wijze waarop in Duitsland en België met scholing van werkzoekenden wordt omgegaan.

3. Er wordt aangesloten bij wat in de praktijk het beste blijkt te werken; daarmee ruimte creërend om te kunnen experimenteren en vast te stellen wat werkt en wat niet werkt.

4. Er wordt inzichtelijk welke inzet (zowel publiek als privaat) wordt gepleegd om grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling te organiseren.

5. Er wordt inzichtelijk tot welk rendement de gepleegde inzet leidt.

Scenario 2: Uitvoering activiteiten binnen het sectorplan

Mocht scenario 1 niet haalbaar zijn, dan is het creëren van ruimte in de regelgeving noodzakelijk om überhaupt met de uitvoering te kunnen starten. Dit geldt vooral voor de uitvoering van activiteiten door het publieke domein voor de maatregelen 3 (Ww-gerechtigden) en 4 (bijstandsgerechtigden): van werkzoekend naar werk.
De RCSP 2015 is ontworpen en opgesteld vanuit de Nederlandse invalshoek. De benodigde inzet van mensen en de kosten van diverse instrumenten zijn voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling anders dan voor bemiddeling naar de reguliere binnenlandse arbeidsmarkt.

Wij vragen het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het Agentschap SZW om voor het sectorplan Grenzenloos Werken het volgende toe te staan.

1. **De vereiste verhouding tussen private en publieke eigen financiering wordt voor dit sectorplan losgelaten.**

2. **Taal- en werkcultuurtrainingen zijn per definitie subsidiabel zijn en dat geldt ook voor deelnemers die tijdens de training nog geen baangarantie hebben.**

3. **Alle inzet die op uitvoeringsniveau voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling wordt gepleegd binnen de pilot Grenzenloos Werken, wordt als additioneel beschouwd.**

4. **Voor externe trajecten met baangarantie, die door intermediairs aan gemeenten en UWV worden aangeboden, hoeft geen marktconformiteit te worden aangetoond.**

5. **Taal- en werkcultuurtrainingen mogen 100% uit het sectorplan gefinancierd worden.**

Specifiek voor Maatregel 3

6. **Kosten van inschrijving van diploma's, IDW en vergelijkbare kosten en mobiliteitskosten, waarvoor geen reguliere financiering beschikbaar is, mogen 100% uit het sectorplan gefinancierd mogen worden.**

7. **Voor Ww-gerechtigden mag vakscholing die over de grens plaatsvindt, of vakscholing die wel noodzakelijk is, maar niet voorkomt op de kans-beroepenlijst, 100 % uit het sectorplan gefinancierd worden.**

Specifiek voor Maatregel 4

8. **Voor bijstandsgerechtigde werkzoekenden mogen de kosten van inschrijving van diploma's, IDW, vakscholing over de grens en mobiliteitskosten, 100% gefinancierd worden uit het sectorplan.**

9. **Als gemeenten de inzet van instrumenten kunnen financieren uit het Participatiebudget, mag dit worden ingebracht als eigen financiering.**

10. Administratieve lastenverlichting wordt als volgt gerealiseerd.

A. Kosten voor bemiddelingsactiviteiten mogen op eenvoudige wijze opgevoerd en onderbouwd worden.

1. **Voor de urenverantwoording is een werkwijze toegestaan die vergelijkbaar is met die van addenda voor ESF;**
2. **Voor de prestatieonderbouwing is voldoende, dat gekapitaliseerde uren gerelateerd worden aan resultaatcijfers per jaar (aantal plaatsingen). Het is niet nodig dat voor alle ingezette uren de specifieke koppeling met individuele deelnemers wordt aangetoond.**

B. Begeleiding van deelnemers in de vorm van nazorg mag worden losgekoppeld van scholingstrajecten en kan als separate subsidiabele activiteit worden opgevoerd.
Voor nazorg mag door Nederlandse zijde en door Duitse / Belgische zijde een vast aantal uren per deelnemer worden gedeclareerd zonder dat per deelnemer de activiteit moet worden aangetoond.

C. VNG hoeft niet met iedere afzonderlijke grensgemeente een overeenkomst te sluiten waarin staat, dat VNG deze gemeente vertegenwoordigt in het Samenwerkingsverband Grenzenloos Werken.
Het feit dat VNG lid is van het Samenwerkingsverband en daarin de gemeenten vertegenwoordigt, is voldoende om gemeenten als aanvragende partijen kosten te kunnen laten inbrengen in het sectorplan.
De bij het sectorplan betrokken grensgemeenten zijn nu geen lid van het Samenwerkingsverband. Volgens de letter van de RCSP 2015 kunnen partijen alleen kosten inbrengen in het sectorplan als zij dat wel zijn. Daarom wordt geëist, dat uit een overeenkomst tussen VNG en de gemeente blijkt, dat VNG de betreffende gemeente vertegenwoordigt in het Samenwerkingsverband.
Maar VNG zit juist als vertegenwoordiger van gemeenten in het Samenwerkings-verband geworden, om te voorkómen dat alle gemeenten lid zouden moeten worden.
Het afsluiten van extra overeenkomsten tussen VNG en alle deelnemende grensgemeenten is daarom niet logisch en levert onnodige administratieve druk op.

Bijlage 1: Inventarisatie per regio

Groningen

Grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling voor werkzoekenden zal voor de totale arbeidsmarktregio Groningen georganiseerd worden vanuit Werk in Zicht. De gemeente Oldambt is, in samenwerking met UWV, kartrekker voor de regio. Vanuit Oldambt en andere grensgemeenten in het Groningse liggen er al contacten met de Emsachse, Landkreis Leer, Industrie und Handelskammer IHK en met werkgevers. Er wordt grote waarde gehecht aan het meenemen van Duitse partners in de sectorplangedachte. Voorkomen moet worden aan de andere zijde het idee ontstaat, dat Nederland eenzijdig een werklozenprobleem wil oplossen. Dit vergt investering in menskracht en vereenvoudigde regelgeving om dit goed te kunnen duiden en in goede banen te kunnen leiden.

UWV geeft aan in principe geen middelen beschikbaar te hebben om extra inzet te plegen op dit thema. Dat zou betekenen, dat de activiteiten voor Ww-gerechtigden in deze regio alleen uitgevoerd zullen worden als een private partij dat op basis van een eigen verdienmodel gaat organiseren of als WW-gerechtigde mee kunnen liften op activiteiten die vanuit de gemeente Oldambt georganiseerd zullen worden. Hier ligt duidelijk een financieringsvraagstuk.

Private partijen zijn op dit terrein actief: Er worden vacatures bij Duitse werkgevers opgehaald en er zijn convenanten met de Kreishandwerkerschaften. Er worden projecten opgetuigd waarin, met ondersteuning en scholing aan Nederlandse en Duitse zijde, groepjes werkzoekenden een baan verwerven op de Duitse arbeidsmarkt. Veelal worden deze trajecten door het publieke domein bekostigd.

Soms geven private partijen aan Nederlandse zijde aan, op basis van kleine projecten bemiddelingsactiviteiten te kunnen voorfinancieren en gebruik te willen maken van de subsidiemogelijkheden van het sectorplan. Het declareren van deze kosten in het sectorplan zal alleen worden gerealiseerd als de werknemer op basis van een detacheringsconstructie aan de slag gaat.

Drenthe

UWV Emmen en de grensgemeenten Emmen en Coevorden zijn in Drenthe het meest actief als het gaat om grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling. Gemeenten kunnen waarschijnlijk middelen vanuit het Participatiebudget inzetten voor de bekostiging van scholing. Ook hier zal het thema grensoverschrijdende arbeid vanuit de arbeidsmarktregio vormgegeven worden.

UWV werkt samen met de Arbeitsagentur om grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling vorm te geven en tot een duurzame samenwerkingsrelatie te komen.

Uitzendbureaus in de grensregio zorgen op dit moment voor een belangrijk deel voor de grensoverschrijdende bemiddelingen en het grensoverschrijdend werken. Vaak gaat het om uitzendbureaus die zowel een Nederlandse als Duitse vestiging hebben. Bemiddeld worden door en werken voor een uitzendbureau heeft een aantal voordelen voor de kandidaat. Het solliciteren is veel eenvoudiger en het uitzendbureau pakt veel vragen en problemen waar de nieuwe werknemer

in Duitsland wordt geconfronteerd op. Deze extra begeleiding is sec gerelateerd aan het grensoverschrijdend werken. Het gaat om kosten die niet uit de inleenvergoeding kunnen worden betaald omdat de bureaus in concurrentie zijn met de Duitse bureaus of dat de tarieven door de inlener worden bepaald. Gezien de positieve impact die de bureaus hebben op het grensoverschrijdend werken, zou een financiering vanuit het sectorplan zeer wenselijk zijn.

Voor werkzoekenden zouden 'job busses' georganiseerd moeten kunnen worden, waarbij werkzoekenden op bezoek gaan bij een aantal bedrijven in Duitsland die een grote personeelsvraag hebben of banenbeurzen worden bezocht. Deze bezoeken kunnen worden voorbereid tijdens voorlichtingsbijeenkomsten en sollicitatieworkshops.

Bij de plaatsingen van werkzoekenden in Duitsland rechtstreeks bij de werkgever is begeleiding gedurende de eerste drie maanden zeer wenselijk. Veel uitval kan worden voorkomen als de nieuwe werknemer een professional aan zijn zijde heeft die hem vraagt naar zijn ervaringen, informeert waar hij tegenaan loopt, zaken kan regelen, contact heeft op de werkvloer en zaken in goede banen kan leiden.

Kosten voor mobiliteit is in dit kader een vraagstuk dat om maatwerkoplossingen vraagt. Het sectorplan zou er aan bij moeten dragen dat een stuk maatwerk mogelijk wordt; ook als de deelnemer al daadwerkelijk aan het werk is.

Op dit moment is onvoldoende duidelijk of, en zo ja onder welke condities deze activiteiten gefinancierd kunnen worden uit het sectorplan. Punt is steeds, dat publieke partijen de kosten 100% moeten voorfinancieren en dat vervolgens subsidie van maximaal 50% mogelijk is. Er blijft dan steeds een financieringsvraagstuk over omdat er geen reguliere middelen zijn voor deze activiteiten.

De regio geeft aan: *"Het zou goed zijn als we een constructie kunnen maken waarbij we aan de buitenkant de subsidiering van projecten eenvoudig maken en intern de vertaling kunnen maken naar de regelgeving. Dat betekent dat de Duitse werkgever niet wordt belast met regelgeving, geld voorschieten, enz. De Duitse werkgever biedt de arbeidsplaats en/of de scholing, wij doen de rest."*

Limburg

In Limburg zal de provincie, naar aanleiding van het sectorplan, in overleg met de arbeidsmarktregio's waarschijnlijk middelen gaan vrijmaken voor de financiering van de grensoverschrijdende arbeidsbemiddelingsactiviteiten. Dit geldt ook voor de kosten van de inzet van instrumenten zoals scholing voor de verschillende doelgroepen van het sectorplan.

UWV en gemeenten zouden eigen financiering moeten inbrengen door de inzet van eigen personeel. Aandachtspunt hierbij is wel, dat ook dan nog steeds de additionaliteit van deze werkzaamheden moet worden aangetoond.

Als uitvoerende partijen een meerwaarde zien in het inschakelen van intermediairs om projecten te organiseren en uit te voeren, zou dit ook tot de mogelijkheden kunnen behoren.

Op deze manier worden de partners over de grens, zowel publiek als privaat, niet belast met het financieringsvraagstuk en worden de activiteiten volledig publiek gefinancierd.

Zeeland / Brabant

Ten aanzien van de samenwerking op het domein grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling is samenwerking met de VDAB essentieel. Nederlandse werkzoekenden uit de grensstreek kunnen pas in beeld komen op het moment dat de VDAB binnen de eigen landsgrenzen geen passende match kan maken. Op het publieke domein is het versterken van deze samenwerkingsrelatie van groot belang.

Gemeenten en UWV kunnen dan, daar waar er vacatures zijn, cliënten aandragen voor bemiddeling naar België. Een deel van de voorlichtingsactiviteiten aan werkzoekenden zal door het publieke domein worden vormgegeven, waarschijnlijk vanuit (deels) nog op te richten grensinformatiepunten. Omdat deze grensinformatiepunten door Interreg gefinancierd worden, kan deze inspanning niet worden ondergebracht in het sectorplan.

In een deel van de regio zijn nog niet veel grensoverschrijdende arbeidsbemiddelings-activiteiten ontwikkeld. Daar zal een commerciële partner gevraagd worden om, in nauwe samenwerking met de VDAB, een stuk arbeidsbemiddeling te ontplooien en deze kosten onder te brengen in het sectorplan. De eventueel noodzakelijke scholing zal bekostigd moeten worden door UWV en gemeenten.

Om vooruitgang te kunnen boeken en om deze plannen regionaal goed neer te kunnen zetten, is meer duidelijkheid nodig: welke activiteiten zijn subsidiabel in het sectorplan en onder welke condities?

Regio-overstijgend

Sensibiliteit ten aanzien van de wederkerigheid speelt voor het publieke domein een grote rol in het optreden op dit thema. Er moet voorkomen worden, dat de buurlanden het gevoel krijgen dat alleen *ons* probleem van werkloosheid wordt opgelost door uitkeringsgerechtigde werkzoekenden over de grens te plaatsen. Het publieke domein (gemeenten, UWV, Arbeitsagentur, Jobcenters en VDAB) hecht veel waarde aan een structurele wederkerige samenwerkingsrelatie op het thema grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling. Dit blijkt ook uit het feit dat er verschillende initiatieven zijn waarbij medewerkers van de Arbeitsagentur of de VDAB vanuit Nederlandse zijde opereren en een deel van de bemiddeling ter hand nemen. Regio's geven aan dat het sectorplan het mogelijk zou moeten maken dat deze inzet gesubsidieerd kan worden.

Naast de hier genoemde activiteiten lijkt er behoefte te zijn om een deel van de mogelijke subsidie in te zetten voor de versterking van de infrastructuur. Bij de aanvraag is er echter niet voor gekozen om deze activiteiten op te voeren. Achterliggende gedachte was dat er op dit vlak al andere subsidiestromen worden benut en het risico op dubbele financiering te groot zou zijn.

Als hier nog een vraag ligt, moet specifiek naar de financiering worden gekeken om dubbele financiering te voorkomen. Mogelijke voorstellen om alsnog activiteiten ten aanzien van het versterken van de infrastructuur op te voeren zouden in besluitvorming door de stuurgroep eventueel nog kunnen leiden tot een wijzigingsverzoek op de ingediende aanvraag.

Aan	De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid L.F. Asscher
Van	Stuurgroep Sectorplan Grenzenloos Werken
Datum	07 oktober 2016
Betreft	Voortgang sectorplannen met grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling

Geachte minister Asscher,

Het sectorplan Grenzenloos Werken, maar ook deelplannen van de sectorplannen 'Twente Werkt' en 'Vierkant voor Werk', zijn tot stand gekomen vanuit de gedachte dat Nederlandse werkzoekenden in de grensregio's hun kansen op betaald werk vergroten als ook de arbeidsmarkt over de grens voor hen bereikbaar wordt. FNV, CNV, de provincies Groningen, Drenthe, Limburg, Noord Brabant en Zeeland, VNO-NCW en MKB Noord, VNO-NCW Midden, UWV en VNG hebben in het samenwerkingsverband Grenzenloos Werken de handen ineengeslagen om voor 800 werkzoekenden in de regio's Groningen, Drenthe, Limburg, Noord Brabant en Zeeland de arbeidsmarkt over de grens bereikbaar te maken; waarbij FNV aanvrager van het sectorplan is namens het samenwerkingsverband. De provincies Overijssel en Gelderland zijn als kennispartners bij het sectorplan betrokken.

Doelstelling

Vooronderzoek wees uit dat de werkloosheid in Nederland relatief hoog bleef en dat over de grens de economie juist aantrok. Het aantal vacatures over de landsgrens is beduidend hoger dan in grensregio's aan Nederlandse zijde. Tekorten in sectoren in Duitsland en België zouden, in nauwe samenwerking met Duitse en Belgische partners, kunnen worden opgelost met een aanbod van Nederlandse werkzoekenden. Het sectorplan zou daarmee een directe impuls geven aan het verwerven van werk en het bestrijden van werkloosheid aan Nederlandse zijde.
De doelstelling van het sectorplan Grenzenloos Werken was 600 werkzoekenden bemiddelen naar Duitsland en 200 naar België, waarvan 520 WW-gerechtigden, 160 bijstandsgerechtigden en 120 werkende werkzoekenden. In de voorbereidingsfase zijn zowel publieke als private netwerkpartners geconsulteerd om tot de aanvraag te komen.

De uitvoering van het sectorplan zou meetbaar moeten maken:
- Welke interventies werken;
- Welke doelgroep(en) succesvol over de grens aan de slag gaan;
- Waar kritische succesfactoren liggen;
- Welke kosten met grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling gemoeid zijn.

Daarnaast zou het sectorplan moeten leiden tot bovenregionale kennisuitwisseling over aanpak, inzet van instrumenten en behaalde resultaten.

Tijdens het opstellen van de aanvraag is er regelmatig overleg geweest tussen leden van het samenwerkingsverband, uw Ministerie en het Agentschap SZW. Over en weer is daarbij benoemd dat het sectorplan Grenzenloos Werken een pilotproject is, dat anders is dan de andere sectorplannen vanwege het grensoverschrijdende en regio-en sector-overstijgende karakter. Op 22 januari 2016 is de subsidie door het Ministerie aan het samenwerkingsverband verleend.

Actualiteit

Recent (15 september 2016) blijkt nog weer uit onderzoek dat Nederlanders minder vaak kiezen voor een baan in Duitsland dan andersom. In 2014 waren er bijna 6000 Nederlanders in de grensstreek die in Duitsland werkten, ten opzichte van ruim 14.000 Duitsers die vanuit Duitsland hier werk vonden. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek is er genoeg werk in Duitsland en zouden nog veel meer Nederlanders daar een baan kunnen krijgen. Het samenwerkingsverband wil met het sectorplan bewerkstelligen dat ook Nederlanders de kansen op de buitenlandse arbeidsmarkt optimaal benutten.
De kern van de aanpak in de grensregio's is breder dan alleen bemiddeling van werkzoekenden over de grens. Grensregio's richten zich op het versterken van regionale economieën en het verbeteren van het vestigingsklimaat.

Voorbereidingswerkzaamheden

Direct na de beschikking is het samenwerkingsverband gestart met de voorbereidende werkzaamheden. De aanjager is aangesteld, het projectbureau is opgetuigd en een controlerend accountant is aangesteld. Door het projectbureau is de portal, waarin aanvragen ingediend konden worden, op 8 maart 2016 open gesteld. Tegelijkertijd is in nauw overleg met juristen van de deelnemende provincies de uitvoeringsovereenkomst opgesteld; noodzakelijk om de uitvoering van het sectorplan juridisch te borgen.
De aanjager heeft alle grensregio's bezocht en uitvraag gedaan naar de lopende activiteiten en de wensen ten aanzien van versterking en/of uitbreiding van grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling. De aanjager heeft op verzoek van het samenwerkingsverband zowel met publieke partijen (provincies, grensgemeenten, VNG en UWV) als met private partijen (uitzendbureaus, re-integratiebedrijven en werkgeversverenigingen) gesproken.

Vanwege de Tweede-Kamermotie Nijkerken-de Haan en Kerstens, d.d. donderdag 3 december 2015, is bij het bezoeken van de grensregio's specifiek aandacht besteed aan de Pentasz-methodiek.
Daarnaast heeft afstemmingsoverleg plaatsgevonden met de regio's Twente en Overijssel/Drenthe, omdat grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling opgenomen is in de provinciale sectorplannen 'Twente Werkt' en 'Vierkant voor werk'. De provincie Gelderland is benaderd over deelname aan de toekomstige kennisuitwisselingsactiviteiten.

Ervaringen uit de regio's

Uit de bezoeken in de grensregio's bleek dat er duidelijk behoefte is aan extra inzet ten aanzien van het werven, scholen en bemiddelen van werkzoekenden die bereid zijn over de landsgrens naar werk te zoeken. Specifiek aandachtspunt blijkt het financieren van de noodzakelijke scholing waaronder taal- en werkcultuurtraining. Grensregio's geven aan graag te willen investeren in het enthousiasmeren en voorlichten van werkzoekenden over de arbeidsmogelijkheden over de grens. Ook willen grensregio's specifieke aandacht kunnen geven aan individuele werkzoekenden, zodat zij de consequenties kunnen overzien van het werken over de grens. Zo is vaak begeleiding bij het invullen van het benodigde papierwerk nodig om administratieve en financiële problemen in de toekomst te voorkomen. Ook is aanvullende begeleiding op de verworven werkplek, zowel vanuit Nederlandse zijde als door de Duitse of Belgische werkgever, van groot belang om een duurzame arbeidsrelatie tot stand te kunnen brengen. Deze werkwijze komt overeen met de werkwijze zoals die binnen de Pentasz-methodiek gehanteerd wordt.

De grensregio's geven aan dat structurele middelen voor de noodzakelijk geachte activiteiten en in te zetten instrumenten ontbreken en dat men hier de middelen uit het sectorplan graag voor in wil zetten.

Tegelijkertijd tekende zich in april 2016 steeds duidelijker het beeld af dat scholing van werkzoekenden aan Duitse en Belgische zijde altijd vanuit het publieke domein wordt bekostigd en uitgevoerd; respectievelijk de Arbeitsagentur en de VDAB. De veronderstelde financiering van private partijen voor grensoverschrijdend bleek in de praktijk niet gerealiseerd te worden.

De vragen en opmerkingen vanuit de uitvoeringspraktijk in de grensregio's zijn in het voorbereidingsstadium gedeeld met controlerend accountant, het Ministerie SoZaWe en het Agentschap SZW. Centrale vraagstelling is geweest: Hoe kunnen het sectorplan en de middelen die beschikbaar zijn de praktijk van grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling maximaal stimuleren, rekening houdend met regelgeving, maar meebewegend met de praktijk? Daarbij tegemoetkomend aan de benodigde inspanningen aan Nederlandse zijde en de bekostiging daarvan; en tegelijkertijd rekening houdend met de werkwijze aan Duitse en Belgische zijde ten aanzien van grensarbeid en Nederlandse werkzoekenden die zich op de Duitse en Belgische arbeidsmarkt begeven?

Voortgang sectorplan Grenzenloos Werken

De voortgang van het sectorplan Grenzenloos Werken is in het formele voortgangsoverleg op 13 mei 2016 met uw Ministerie en het Agentschap SZW en de hoofdaanvrager FNV besproken. In dat overleg is aangegeven dat er veel activiteiten en plannen in de regio zijn, maar dat de voorlopige

constatering was dat activiteiten en plannen die de regio's nodig achten, niet of slechts gedeeltelijk in te brengen zijn in het sectorplan. Met name de vereiste private financiering bleek een struikelblok te zijn.
Conform afspraak is vervolgens door het samenwerkingsverband op 17 juni 2016 een notitie met een aangepaste begroting aan uw Ministerie en het Agentschap aangeboden (zie bijlage 1 Notitie en bijlage 2 Begroting). In deze notitie wordt beschreven:

- Welke knelpunten in de uitvoering van het sectorplan worden ervaren;
- Waardoor de knelpunten veroorzaakt worden;
- Waar oplossingsrichtingen gezocht zouden kunnen worden.

Met het aanbieden van de notitie is aan uw Ministerie en het Agentschap de vraag gesteld om, op basis van het unieke karakter van het sectorplan Grenzenloos werken, meer ruimte voor een goede uitvoeringspraktijk te bieden. De notitie is gedeeld met het actieteam Grensoverschrijdende Economie en Arbeid.

Het kernpunt uit de notitie is, dat er twee grote belemmeringen zijn die de uitvoering van het sectorplan blokkeren:

1. Duitse en Belgische werkgevers zullen de benodigde scholingsactiviteiten van Nederlandse werkzoekenden niet gaan financieren, waardoor de private financieringseis binnen het sectorplan niet haalbaar is;
2. Specifieke, aan grensoverschrijdende arbeid gekoppelde, activiteiten en instrumenten die in de uitvoering van wezenlijk belang zijn, blijken op basis van de Regeling Cofinanciering Sectorplannen 2015 niet subsidiabel te zijn.

Een korte toelichting:

Ad 1. Private financiering Duitse en Belgische werkgevers
Het organiseren van private financiering voor de uitvoering van dit sectorplan, kan niet tot stand komen zoals gedacht werd bij het opstellen van de aanvraag. In Duitsland en België zijn werkgevers niet verantwoordelijk voor scholing van uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. De publieke partijen VDAB en Arbeitsagentur organiseren en financieren de scholing van werkzoekenden.
Duitse en Belgische werkgevers gaan er van uit, dat wanneer Nederlandse werkzoekenden vakscholing nodig hebben om over de grens aan het werk te gaan, dit door het publieke domein in Nederland georganiseerd en gefinancierd wordt (zie voor een voorbeeld bijlage 3 Casus Limburg). Nederlandse werkzoekenden kunnen gebruik maken van de scholingsmogelijkheden die VDAB of Arbeitsagentur biedt, maar pas als er sprake is van een arbeidscontract met een Belgische of Duitse werkgever en niet voor scholing die ze arbeidsrijp maakt, zoals taal- en werkcultuurtraining of vakscholing die nodig is om de baan te bemachtigen.

Toelichting situatie in Duitsland
Binnen het sectorplan ligt het speerpunt op de bemiddeling naar Duitsland (600 van de 800 deelnemers). Vakscholing in Duitsland wordt uitgevoerd door Kreishandwerkerschaften onder verantwoordelijkheid van de Industrie & Handelkammers. In het voortraject is de indruk ontstaan dat, daar waar Nederlandse werkzoekenden de scholing volgen, deze scholing door de werkgevers gefinancierd zou worden en dat daarmee private financiering gerealiseerd zou worden. Uiteindelijk blijkt dat de noodzakelijke vakscholing voor werkzoekenden vaak door het Nederlandse publieke domein gefinancierd wordt.

Toelichting situatie in België
De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) heeft in België het monopolie op arbeidsbemiddeling. De VDAB organiseert en bekostigd scholing voor werkzoekenden. Belgische werkgevers zijn derhalve niet gewend te investeren in scholing van werkzoekenden.
De VDAB kan besluiten om, daar waar nodig, een beroep te doen op niet-commerciële en commerciële begeleidingsorganisaties voor (een deel van) de noodzakelijk geachte begeleiding en opleiding. Kansen voor Nederlandse werkzoekenden op de arbeidsmarkt aan Vlaamse zijde liggen in de gepubliceerde knelpuntberoepen.

De Regeling Cofinanciering Sectorplannen 2015 schrijft voor dat de eigen financiering van sectorplannen voor tenminste 50% uit financiering van private partijen moet bestaan (van bijvoorbeeld werkgevers of commerciële bemiddelingsbureaus). In de praktijk van grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling blijkt de mate van noodzakelijke private financiering niet haalbaar te zijn vanwege het feit dat buitenlandse werkgevers niet zullen investeren in vakscholing

voor Nederlandse werkzoekenden. Dit heeft direct gevolg voor de toegestane publieke financiering en de uiteindelijke cofinanciering die het sectorplan zou kunnen bieden.
Ook in de regio Twente blijkt het ontbreken van de private financiering de reden te zijn, dat in het sectorplan Twente Werkt (zie bijlage 4) tot nu toe nog geen concrete activiteiten voor het onderdeel grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling konden worden opgenomen.

Ad 2. Benodigde instrumenten of kosten die voor de toeleiding naar buitenlandse werkgevers niet co-financierbaar zijn.

Tijdens de overleggen in de grensregio's is gebleken dat de noodzakelijk geachte onderdelen van grensoverschrijdend bemiddelen, slecht gedeeltelijk gesubsidieerd te kunnen worden met middelen uit het sectorplan vanwege beperkende regelgeving. Te denken valt bijvoorbeeld aan kosten voor Anerkennung van diploma's. Grensregio's zouden graag de extra financiering die het sectorplan kan bieden gebruiken voor het leveren van maatwerk aan de werkzoekende.
Slechts een deel van de benodigde inzet van professionals, de noodzakelijke inzet van instrumenten en te maken extra kosten door werkzoekenden kunnen vanuit het sectorplan van cofinanciering worden voorzien. Voor het andere deel blijkt geen reguliere financiering te bestaan, waardoor het risico bestaat dat deze activiteiten niet uitgevoerd zullen worden.
De regio's zouden graag zien dat het sectorplan juist een uitkomst zou bieden door financiering van alle noodzakelijke geachte activiteiten toe te staan; zeker de activiteiten die aantoonbaar voortkomen uit het feit dat er grensoverschrijdend bemiddeld wordt (zie pagina 11 van de notitie, bijlagen 1).
Door de beperkte mogelijkheden zal de uitvoering van het sectorplan onder de huidige condities niet leiden tot duurzame uitstroom naar de Duitse of Belgische arbeidsmarkt.

De notitie van het samenwerkingsverband is besproken in het overleg op 11 juli jl. tussen uw Ministerie, het Agentschap en een afvaardiging van de Stuurgroep van het sectorplan Grenzenloos Werken. Het verslag van dit overleg vindt u in bijlage 5 'Verslag: referentie AGSZW/DH/RCSP/2016/529367'.
Naar aanleiding van dit overleg is afgesproken, dat in samenspraak met expertise vanuit de regionale uitvoering gekeken zou worden naar scenario's waarbij het sectorplan Grenzenloos Werken, binnen de bestaande regelgeving, alsnog uitgevoerd zou kunnen worden.

Conclusie

Op 15 en 25 augustus jl. zijn met uw Ministerie en het Agentschap SZW twee overleggen gevoerd om tot haalbare uitvoeringsmodellen te komen. Diverse modellen zijn geïnventariseerd en met elkaar besproken om zo de voortgang van het sectorplan alsnog vlot te trekken.
Door het samenwerkingsverband, het actieteam GEA, uw Ministerie en het Agentschap SZW, is tijd en energie geïnvesteerd om tot werkbare oplossingen te komen. Helaas moeten wij na rijp beraad concluderen dat de diverse uitvoeringsmodellen praktisch niet uitvoerbaar zijn of in de regio's als niet wenselijk beschouwd worden. Dat geldt ook als naar een combinatie van uitvoeringsmodellen wordt gekeken.

De samenwerkingspartners delen breed, dat grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling aan de markt overlaten, om daarmee aan het private financieringsvraagstuk van de RCSP 2015 te kunnen voldoen, geen recht doet aan de al geïnitieerde samenwerkingsverbanden tussen provincies, gemeenten, UWV, Landkreisen, Arbeitsagentur en VDAB. Dit zal eerder tot afbreuk van de al bestaande netwerken leiden.
Een andere vorm van private financiering in het sectorplan is niet mogelijk gezien het feit dat Duitse en Belgische werkgevers niet zullen willen investeren in het scholen van Nederlandse werkzoekenden.

Het is niet de bedoeling van het samenwerkingsverband om met sectorplanmiddelen ten allen tijde de vakscholing van werkzoekenden te bekostigen. Daar waar gebruik kan worden gemaakt van reguliere middelen, zoals scholingsvouchers en participatiemiddelen of een bijdrage van een werkgever, zal er geen subsidie vanuit het sectorplan worden gevraagd. Uitzonderingen zouden gemaakt moeten kunnen worden indien voor de vakscholing geen reguliere middelen beschikbaar zijn. Denk bijvoorbeeld aan kansberoepen in Duitsland of België die niet vermeld staan op de kansberoepenlijst van de UWV scholingsvoucher of aan het feit dat de scholingsvoucher < 50 jaar een tijdelijke maatregel is.

Het investeren in taal- en werkcultuurtrajecten, om werkzoekenden te stimuleren om zich op de buitenlandse arbeidsmarkt te begeven en ze daartoe uit te rusten, is nadrukkelijk wel een thema waarbij het sectorplan het verschil zou kunnen maken (mits wordt toegestaan dat dit niet leidt tot een erkend diploma).
In de regio's ligt een duidelijke financieringsvraag ten aanzien van:

- Maatwerktrajecten en projecten rekening houdend met wet-en regelgeving bij de buurlanden
- Extra inzet op vacaturewerving over de grens
- Extra inzet ten aanzien van bemiddeling (werving en selectie)
- Individuele ondersteuning van werkzoekenden (Pentasz methodiek)
- Taal- en werkcultuurtraining
- Certificaatsupplement / Inschrijving diploma's / Anerkennung / IDW
- Reis- en verblijfkosten voor scholing en stage
- Kosten voor mobiliteit na aanvaarding werk
- Begeleiding na aanvaarding werk

Zie bijlage 1 notitie Uitvoeringsmodel voor een nadere toelichting.

Het samenwerkingsverband hecht sterk aan het overeind houden van de doelstellingen in het sectorplan. Doordat de uitvoering van de benodigde activiteiten en de inzet van noodzakelijke instrumenten nu niet ter hand kan worden genomen, kan door middel van dit sectorplan en de deelplannen in andere sectorplannen geen impuls gegeven worden aan grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling.
De voorgenomen ambities, die zijn vastgelegd in het sectorplan Grenzenloos Werken, zijn niet te realiseren onder de huidige condities van de Regeling Cofinanciering Sectorplannen 2015. De regeling is specifiek ontwikkeld voor Nederlandse verantwoordelijkheids- en uitvoeringsstructuren en blijkt niet toepasbaar te zijn op het thema grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling.

Dit betekent concreet dat het samenwerkingsverband onder de huidige voorwaarden niet in staat is om het sectorplan uit te voeren. Dit is te betreuren, aangezien het publieke domein in de grensregio's wel degelijk geholpen zouden zijn met aanvullende financiering ten aanzien van grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling.

Wij vragen u om positief te overwegen om, voor de uitvoering van grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling, de doelstelling van dit sectorplan en de deelplannen van andere sectorplannen te laten prevaleren boven de huidig gehanteerde definities in de Regeling Cofinanciering Sectorplannen 2015. Dit hoeft geen uitzonderingspositie op te leveren, maar wel een verruiming van die definities op basis van nieuwe inzichten, waarbij activiteiten en kosten nog steeds geregistreerd kunnen en moeten worden gerelateerd aan concrete deelnemers en waarbij, op basis van de nieuwe inzichten, ook andere mogelijkheden horen om de cofinanciering aan te passen op de realiteit in de buurlanden: publiek waar het moet, privaat waar het kan.

Graag treden wij op korte termijn met u in overleg.

Namens de Stuurgroep Sectorplan Grenzenloos Werken

Met vriendelijke groet,

M. Van Rijnsbergen

Bijlagen:

1. Notitie voortgang sectorplan Grenzenloos Werken
2. Begroting behorende bij Notitie
3. Casus Limburg
4. Mail sectorplan Twente werkt
5. Verslag AGSZW/DH/RCSP/2016/529367

AFSCHRIFT

provincie limburg

M. van Rijnsbergen
Lid Gedeputeerde Staten

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid (SZW)
De heer L.F. Asscher
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Ons kenmerk 2017/19761
Uw kenmerk 2017-0000002945
Bijlage(n)

Telefoon
Maastricht 17 maart 2017

VERZONDEN 17 MAART 2017

Onderwerp
Besluit en afronding van het sectorplan

Excellentie,

Op 22 januari 2016 heeft u ingestemd met onze opzet voor het project 'Grenzenloos Werken' in het kader van uw 'Regeling cofinanciering sectorplannen'. Het project heeft 2 doelstellingen:
1) de inventarisatie van 'best practices' en 2) het realiseren van een netto-effect op 800 extra banen door het benutten van werkgelegenheidskansen voor Nederlandse werkzoekenden over de grens – Duitsland en België.

Op 16 februari 2017 heeft de stuurgroep namens het samenwerkingsverband besloten om de uitvoering van het sectorplan Grenzenloos Werken stop te zetten. Het samenwerkingsverband, bestaand uit de provincies Groningen, Drenthe, Limburg, Noord Brabant Overijssel, Gelderland en Zeeland, VNO-NCW en MKB Noord, VNO-NCW Midden, UWV, FNV, CNV en VNG, ziet onvoldoende mogelijkheden om de uitvoering tot een succes te maken.

Doelstellingen ondanks verruiming in de regeling niet haalbaar
Zoals wij u reeds eerder hebben laten weten, zijn wij met veel enthousiasme en voortvarendheid in het voorjaar van 2016 aan de slag gegaan om het project in de uitvoering te brengen. Helaas tekende zich in april 2016 steeds duidelijker het beeld af dat de uitvoering van het plan onder de voorwaarden van de 'Regeling cofinanciering sectorplannen' niet of nauwelijks haalbaar zou zijn. Zodoende hebben wij u op 7 oktober 2016 verzocht extra ruimte te creëren in de regeling.

In uw brief van 16 januari 2017 (met referentie 2017-0000002945) komt u ons met enkele maatregelen tegemoet. Wij hebben deze bestudeerd, maar helaas moeten we als stuurgroep tot de conclusie komen dat het behalen van de taakstelling ondanks deze mogelijkheden niet haalbaar is. Temeer ook omdat de partners binnen het samenwerkingsverband niet de mogelijkheid hebben om te voorzien in de 50% cofinanciering van het plan.

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

Het samenwerkingsverband ziet daarom af van verdere uitvoering. Doorgaan zou betekenen dat bij de onderrealisatie van de 800 trajecten, de overheadkosten boven de begroting op basis van uiteindelijke realisatie uitstijgen.

Vervolg
Het samenwerkingsverband heeft door middel van dit sectorplan veel kennis opgedaan over de praktische randvoorwaarden rondom het thema 'grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling' en gelooft nog steeds sterk in de noodzaak ervan. Ondanks dat we geconstateerd hebben dat de sectorplan niet het juiste instrument is om de doelen te bereiken hebben we gezien dat er tal van succesvolle lokale initiatieven ontplooid zijn.

Wij willen graag in gesprek of er mogelijkheden zijn om deze lokale initiatieven verder te ondersteunen. Zeker nu het budget van het sectorplan niet via de regeling besteed zal worden.

Daarnaast willen we graag in gesprek gaan over de correcte afhandeling van dit sectorplan.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet
namens het samenwerkingsverband,

Marleen van Rijnsbergen

D66 Drenthe

Onderwerp: schriftelijke vragen ex.art.41 RvO

Zuidwolde, 14 februari 2017

Geachte heer Tichelaar,

De provincie wil zich inzetten voor meer werk voor Drenten. Inmiddels lopen er verschillende "banenplannen", waar de provincie in meer of mindere mate bij betrokken is. De plannen lijken echter nogal verschillende (voorlopige) resultaten te tonen..

Volgens het sectorplan "grenzeloos werken" (bron: Rijksoverheid.nl 25-1-2016) zou o.m. de provincie Drenthe 200 bemiddelings- en scholingstrajecten inzetten voor het begeleiden van werkzoekenden naar een baan in Duitsland in de (toen) komende twee jaar.
Tevens werd vermeld, dat bij de uitvoering van het sectorplan gebruik zou worden gemaakt van goede ervaringen met arbeidsbemiddeling over de grens.

In "regio in beeld 2016 regio Drenthe" (bron: werk.nl) geeft het UWV aan, dat vacatures aan gene zijde van onze landsgrens in belangrijke mate gelijkaardig zijn aan die in Drenthe (energie- en klimaattechniek, ICT, verpleging, bouwvak en chauffeurs) en daarom slecht zijn in te vullen vanuit Drenthe en dat daarom gemikt moet worden op vooral productiewerk en verzorging. Als probleem wordt geschetst: taal, cultuur, diplomawaardering.

In het Dagblad van het Noorden van 13/2/2017 was te lezen dat "grenzeloos werken" noch in Drenthe noch in Groningen banen heeft opgeleverd. Duitse werkgevers zouden aanhikken tegen de Nederlandse regelgeving. Daartegenover wordt in het artikel als positief vermeld dat "een projectbureau opgetuigd (is) en een aanjager benoemd. Verder heeft de grensoverschrijdende arbeidsmarkt aandacht van de landelijke politiek."

De krant meldt ook, dat het bemiddelingsproject 'Werken in Duitsland' wel succesvol werkt (260 werknemers; doel: 400 in twee jaar). Ook hierbij is de provincie betrokken, samen met o.m. Borger Odoorn, Coevorden, Hardenberg, UWV en de Eems Dollard Regio (EDR).

D66 heeft naar aanleiding van het krantenartikel de volgende vragen::

1. A. Klopt het, dat "Grenzeloos Werken" voor Drenten geen banen heeft opgeleverd? Zo niet, hoeveel banen dan wel?
   B. Hoeveel heeft de provincie Drenthe inmiddels geïnvesteerd in dit plan?
   C. Is GS, gezien de resultaten tot dusver, overtuigd van de effectiviteit van de ingezette middelen voor dit plan? Zo ja, hoe onderbouwt zij dit? Zo nee, welke actie is zij voornemens?
2. Klopt het, dat Duitse werkgevers 'aanhikken tegen de Nederlandse regelgeving"? Zo ja, wat is vanuit de provincie richting het Rijk ondernomen om hierin oplossingen te bieden en wanneer?
3. Is van "goede ervaringen met arbeidsbemiddeling over de grens" gebruik gemaakt en zo ja, waar blijkt dat uit voor Drenthe?
4. Is GS op de hoogte van de inhoud van "Regio in beeld 2016. Regio Drenthe" van het UWV? Zo ja, heeft de inhoud geleid tot bijstelling/wijziging van de uitvoering het sectorplan "Grenzeloos Werken", bijvoorbeeld wat betreft productiewerk en verzorging en met welk effect? Zo nee, waarom niet?

5. Volgens Regio in Beeld zijn zowel in Duitsland als hier bepaalde (hierboven genoemde) vacatures moeilijk te vervullen. De Provincie is betrokken bij het "intersectoraal regionaal sectorplan voor de arbeidsmarktregio Drenthe en Hardenberg" ' Vierkant voor Werk'. Dit plan "gaat helpen om de arbeidsmarktknelpunten in de regio op te lossen" (bron: StichtingWerkinBeweging.nl). In hoeverre speelt dit plan in op de in Regio in Beeld gesignaleerde mismatch en schept dit kansen aan beide zijden van de grens (banen voor Drenten in Drenthe en Duitsland, dus dubbel effect)?
6. Welke acties heeft GS ondernomen of overweegt zij te ondernemen t.a.v. de door UWV geconstateerde problemen met taal, cultuur en diplomawaardering?
7. Hoe valt volgens GS te verklaren, dat "Werken in Duitsland" wel effect lijkt te sorteren?
8. Hoeveel van de inmiddels via "Werken in Duitsland" bemiddelde personen zijn daadwerkelijk aan het werk gegaan en werken er momenteel nog in Duitsland?
9. Is GS van mening, dat de verschillende plannen/projecten om banen te creëren voldoende onderscheidend zijn voor werkgevers en (potentiële) werknemers? Waarom?

Met vriendelijke groet,

Namens de fractie van D66,

Jurr van Dalen